

Decret relatiu a la construcció, l'explotació i la conservació de les vies ferrades i dels recorreguts acrobàtics en alçada

Exposició de motius

Les vies ferrades i els recorreguts acrobàtics en alçada estan cada vegada més presents en l'oferta d'activitats esportives i turístiques del nostre país. Són activitats que es desenvolupen majoritàriament en zones de muntanya, practicades algunes vegades per usuaris amb poca cultura de la progressió i de la seguretat en medi muntanyós, i que presenten riscos objectius.

En aquest tipus d'instal·lacions, l'ús de cables permanents en la confecció de la línia de vida, de les tirolines, dels ponts tibetans i dels ponts de mico és la base per aconseguir els nivells de seguretat dins dels criteris d'acceptació general.

En aquestes condicions, es fa necessari regular per la via normativa aquest àmbit d'actuació, amb analogia amb les autoritzacions a què es refereix el títol III de la Llei relativa a les estacions d'esquí i les instal·lacions de transport per cable, del 9 de novembre del 2000, i per assegurar una màxima diligència i seguretat en la construcció, l'explotació i la conservació de les vies ferrades i dels recorreguts acrobàtics en alçada.

D'altra banda, cal tenir en compte les exigències de la Llei de seguretat i qualitat industrial, del 22 de juny del 2000, i en especial les disposicions relatives a la utilització de material, equips i aparells proveïts del marcatge CE d'acord amb les directrius de compliment obligat de la Unió Europea.

A proposta del ministre d'Economia i Agricultura, el Govern, en la sessió del 25 de març del 2009, aprova el Decret relatiu a la construcció, l'explotació i la conservació de les vies ferrades i dels recorreguts acrobàtics en alçada.

Article 1 Objecte

Aquest Decret té per objecte fixar les condicions administratives i tècniques per a la construcció, l'explotació i la conservació de les vies ferrades i dels recorreguts acrobàtics en alçada a fi d'assegurar que aquestes instal·lacions siguin construïdes, explotades i conservades amb vista a salvaguardar la seguretat dels usuaris.

Article 2 Administració competent

Sense perjudici de les competències legalment atribuïdes al Govern, correspon al ministeri titular de seguretat industrial i transports vetllar per l'aplicació d'aquest Decret.

Article 3 Autorització administrativa

Tota persona física o jurídica, pública o privada, que vulgui construir i explotar aquest tipus d'instal·lacions ha de posseir les autoritzacions administratives previstes per la normativa vigent.

Article 4 Definicions

1. Via ferrada

S'entén per via ferrada l'itinerari esportiu traçat en un massís rocós, equipat amb elements específics (esglaons - estreps, rampes, cables: línia de vida, entre d'altres) destinats a afavorir la progressió i optimitzar la seguretat dels usuaris per mitjà d'un equipament de protecció individual.

2. Recorregut acrobàtic en alçada

S'entén per recorregut acrobàtic en alçada el circuit d'aventura equipat d'instal·lacions que permeten als usuaris caminar o progressar en alçada sobre arbres o altres suports, naturals o no, assegurant-se en una línia de vida (cable) per mitjà d'un equipament de protecció individual. Aquestes instal·lacions són, per exemple: ponts tibetans, ponts de mico i tirolines, entre altres.

3. Instal·lacions de lliure accés

Són les instal·lacions on els usuaris progressen de manera autònoma i sota la seva responsabilitat sense la supervisió d'un professional responsable de l'explotació. En aquestes instal·lacions, en general, no hi ha horaris d'obertura i tancament.

4. Instal·lacions sota vigilància permanent

En aquest tipus d'instal·lacions un professional assegura una vigilància permanent i segueix la progressió dels usuaris. L'activitat només es pot desenvolupar dins d'uns horaris d'obertura establerts per l'explotador. Durant les hores, els dies o els períodes de tancament, s'ha d'impedir a tota persona l'accés a les instal·lacions.

Article 5 Autorització administrativa per a la construcció o la modificació de les instal·lacions

Tota persona, física o jurídica, pública o privada, que vulgui construir aquest tipus d'instal·lacions o modificar una instal·lació existent ha de sol·licitar l'autorització de construcció al ministeri titular de seguretat industrial i transports.

La demanda ha d'anar acompanyada dels documents següents:

La memòria descriptiva i el disseny del projecte tècnic de les instal·lacions (llargada del recorregut, si el recorregut està organitzat en diversos circuits de dificultat homogènia, la selecció i la resistència dels suports, el tipus d'explotació, l'equipament individual).

L'estudi geològic de la zona i l'estudi d'impacte sobre el medi, si les circumstàncies del lloc així ho requereixen.

Un plànol topogràfic a escala 1:10.000 de l'emplaçament previst i uns plànols orientatius del traçat, a escala adequada.

Article 6 Disposicions i recomanacions de seguretat

La persona titular de les vies ferrades i dels recorreguts acrobàtics en alçada ha de vetllar perquè aquestes instal·lacions s'instal·lin d'acord amb el projecte autoritzat i els criteris de seguretat necessaris per garantir les degudes condicions de seguretat dels usuaris.

Article 7 Risc geològic i medi ambient

Per a la realització de vies ferrades i de recorreguts acrobàtics en alçada s'ha de tenir en compte la preservació del medi ambient.

1. A aquest efecte, i si escau, pot ser necessari un estudi geològic de la zona amb definició de les actuacions (purgues, entre d'altres) dels possibles traçats, així com l'estudi d'impacte ambiental, que s'ha de sotmetre al procediment d'avaluació d'impacte ambiental d'acord amb la normativa vigent en la matèria.

2. Amb referència als recorreguts acrobàtics en alçada, s'ha de fer una inspecció exhaustiva de l'estat sanitari dels arbres per tal de determinar la selecció, la quantitat i l'alçada dels que permetran l'elaboració del recorregut evitant riscos d'accident a causa de la caiguda d'arbres que serveixin de suport a les instal·lacions pel seu mal estat o per poca fortalesa.

3. Cal tenir una cura especial també a crear vies i recorreguts que s'integrin en el paisatge existent i el valoritzin al màxim sense interferir en altres activitats com per exemple l'escalada.

Article 8 Muntatge i característiques dels materials emprats

Les operacions de muntatge d'aquestes instal·lacions les han d'efectuar empreses competents i autoritzades i s'han de realitzar d'acord amb el projecte autoritzat.

L'empresa instal·ladora s'ha d'assegurar que els materials i els equipaments utilitzats per al muntatge són conformes a les normes europees (incorporen el marcatge CE, quan escaigui) i han estat degudament instal·lats a fi de garantir les degudes condicions de seguretat dels usuaris.

En tot cas, el material d'acer que s'utilitza per al muntatge de qualsevol instal·lació ha de ser, com a mínim, galvanitzat.

D'altra banda, i per a qualsevol tipus d'instal·lació, el diàmetre mínim dels esglaons (o estreps) ha de ser de 14 mil·límetres i el diàmetre mínim del cable de la línia de vida ha de ser de 8 mil·límetres.

Article 9 Autorització administrativa per a l'explotació de les instal·lacions

Tota persona, física o jurídica, pública o privada, que vulgui explotar aquest tipus d'instal·lacions ha de sol·licitar l'autorització d'explotació al ministeri titular de seguretat industrial i transports.

La demanda ha d'anar acompanyada dels documents següents:

Certificat final d'obra emès per l'empresa instal·ladora.

Un plànol topogràfic a escala 1:10.000 de l'emplaçament definitiu i uns plànols detallats definitius a escala adequada.

La relació i la qualificació del personal d'explotació (si es tracta d'una instal·lació sota vigilància permanent).

Una còpia de la pòlissa d'assegurança que cobreixi la responsabilitat civil en què pugui incórrer, així com possibles danys ocasionats a tercers.

Article 10 Qualificació del personal que exerceix en les activitats de via ferrada i de recorreguts acrobàtics en alçada

És necessari que tota persona que vulgui exercir professionalment la vigilància i l'acompanyament dels usuaris en les instal·lacions sotmeses a aquest Decret obtingui les formacions impartides per l'Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya (EFPEM).

En concret, s'ha de posseir, d'una part, la formació de guia acompanyant de via ferrada i circuits d'aventura amb cables pel que fa a la vigilància i l'acompanyament en vies ferrades i recorreguts acrobàtics en alçada, i, d'altra part, la formació de tècnic de circuits d'aventura amb cables pel que fa a la vigilància i l'acompanyament en recorreguts acrobàtics en alçada.

Article 11 Seguretat en explotació i conservació de les instal·lacions

El propietari i l'explotador, quan siguin persones distintes, són els responsables de mantenir la instal·lació en condicions òptimes de seguretat i n'han d'impedir l'ús quan no ofereix les degudes garanties de seguretat per als usuaris.

A aquest afecte, cal fer, com a mínim un cop l'any, tant a les vies ferrades com als recorreguts acrobàtics en alçada, una revisió de manteniment aprofundida de la

instal·lació per part d'una empresa competent i autoritzada, tenint en compte els punts de control mínims exigibles que es detallen, i per a cada tipus d'instal·lació, a l'annex 1 d'aquest Decret.

Un cop finalitzada aquesta revisió de manteniment, l'empresa que hagi efectuat el control emet un informe tècnic al titular de la instal·lació, una còpia del qual es lliura al ministeri titular de seguretat industrial i transports.

Article 12 Material i equipament de protecció individual

1. En instal·lacions de lliure accés, l'usuari ha d'utilitzar, sota la seva responsabilitat, el material i l'equipament de protecció individual apropiats per a cada instal·lació, en funció del clima, la durada, la dificultat i la seva pròpia preparació.

En tot cas, l'usuari ha d'utilitzar el material i l'equipament de protecció individual mínims exigibles que figuren en el cartell informatiu situat a l'inici de cada recorregut.

2. En instal·lacions sota vigilància permanent, els professionals que hi exerceixen i que posen el material i l'equipament de protecció individual a disposició dels usuaris, són responsables del seu bon estat i de la formació d'aquests usuaris perquè els utilitzin correctament per permetre una progressió de tot el recorregut amb tota seguretat.

3. En tot cas, l'equipament de protecció individual ha de ser conforme a les normes europees i ha d'incorporar el marcatge CE.

Article 13 Cartells informatius

A l'inici de qualsevol recorregut i durant el transcurs d'aquest, si és necessari, s'ha de posar a disposició de l'usuari uns cartells informatius que descriguin els itineraris, el mètode de progressió, les consignes bàsiques de seguretat, les indicacions de direcció, les advertències i les possibles vies d'escapatòria, entre d'altres. Els continguts informatius mínims exigibles que han d'incloure aquests cartells així com les seves mides mínimes es detallen a l'annex 2 d'aquest Decret.

En cas de no disposar d'aquestes dades, l'usuari n'ha d'informar immediatament el ministeri titular de transports.

Article 14 Procediment sancionador

La competència per acordar la incoació dels expedients sancionadors i la imposició de les sancions previstes en aquest Decret correspon al ministre encarregat de seguretat industrial i transports, que també és competent per adoptar les mesures cautelars conservatòries i provisòries que siguin procedents.

Article 15 Responsabilitat de l'empresa instal·ladora

En tots els casos, l'empresa instal·ladora és responsable de la concepció (disseny) i del muntatge de la instal·lació.

Article 16 Responsabilitat del titular de la instal·lació

El titular, com a propietari de la instal·lació, és el responsable que la instal·lació disposi de l'autorització corresponent i que sigui realitzada i conservada d'acord amb allò que es disposa en aquest Decret.

En aquest sentit, té l'obligació de fer inspeccionar la instal·lació per una empresa autoritzada i competent en la matèria.

A aquest efecte, ha de contractar empreses competents i autoritzades per dur a terme les operacions de conservació així com els treballs de modificacions a la instal·lació.

Article 17 Responsabilitat dels professionals que exploten les activitats de via ferrada i recorreguts acrobàtics en alçada

Els professionals que exploten les activitats de via ferrada i els recorreguts acrobàtics en alçada tenen l'obligació, i són responsables:

D'escollir l'itinerari o el recorregut i el tipus de progressió segons les característiques dels usuaris (edat, estat i condició física, experiència, etc.) que vigilen o acompanyen, tenint en compte les condicions meteorològiques del moment.

De limitar el nombre d'usuaris acompanyats o vigilats segons la dificultat i la llargada de l'itinerari o del recorregut i les característiques dels usuaris.

De revisar el material i donar les explicacions necessàries i escaients als usuaris perquè l'utilitzin correctament. Els professionals han de vetllar pel bon estat de l'equipament de protecció individual i altres materials de progressió, sigui en instal·lacions de lliure accés o en instal·lacions sota vigilància permanent.

Article 18 Responsabilitat dels usuaris

Els usuaris han de respectar les consignes de seguretat i les recomanacions que s'indiquen en els cartells informatius.

Tenen l'obligació de portar el degut equipament i de respectar els períodes en què la utilització de la instal·lació està prohibida.

És responsabilitat de tot practicant que no va acompanyat d'un professional saber avaluar el seu propi nivell, la seva capacitat i els riscos que pren en un itinerari.

El practicant és responsable de la seva pròpia seguretat i de la utilització correcta del seu equipament de protecció individual.

Tot consell o ajuda no dispensa la persona que els rep o els utilitzi d'avaluar els riscos als quals s'exposa.

Article 19 Incompliment de la normativa

En el cas d'incompliment de les disposicions obligatòries regulades per aquest Decret, s'apliquen les disposicions corresponents al règim d'infraccions, responsabilitats i sancions establertes en la Llei relativa a les estacions d'esquí i les instal·lacions de transport per cable, del 9 de novembre del 2000, i en la Llei de seguretat i qualitat industrial, del 22 de juny del 2000, segons el tipus d'infracció en el qual es pugui incórrer.

Disposició transitòria

Tota persona física o jurídica, pública o privada, que tingui en explotació (vigilada o no) qualsevol tipus d'instal·lació sotmesa a aquest Decret com són les vies ferrades i els recorreguts acrobàtics en alçada, s'ha d'adaptar a les prescripcions establertes per aquest Decret.

En aquest sentit, per a totes les instal·lacions existents, i a comptar de la data d'entrada en vigor d'aquest Decret, es disposa d'un termini màxim de sis mesos per presentar l'informe tècnic de la revisió anyal tal com disposa l'article 11 i per adaptar els cartells informatius de l'inici del recorregut tal com disposa l'article 14. Disposició derogatòria

Queden derogades les normes reglamentàries i les disposicions de rang igual o inferior en tot allò que contradiguin el que disposa aquest Decret o s'hi oposin.

Disposició final

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà de ser publicat al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Andorra la Vella, 25 de març del 2009
Albert Pintat Santolària
Cap de Govern en funcions

Annex 1 Punts de control mínims exigibles que s'han de dur a terme en la revisió de manteniment anual

A. Vies ferrades

Control del cable d'assegurança (línia de vida).

Control de les anelles de pressió i/o dels premsa cables.

Control dels ancoratges del cable.

Control de l'estat general dels estreps.

Vigilància de l'estabilitat dels blocs rocosos situats dins de l'itinerari i en el seu entorn.

Comprovació de l'existència, de les característiques i dels continguts mínims exigibles dels cartells informatius a l'inici de cada via.

B. Recorreguts acrobàtics en alçada

Control del cable d'assegurança (línia de vida).

Control de les anelles de pressió i/o premsa cables.

Control de la tensió dels cables.

Control de les plataformes de fusta instal·lades als arbres.

Control d'altres elements de fusta (esglaons, baranes, etc.).

Control de l'estat dels matalassos de protecció i la seva subjecció.

Control de cordes.

Control de l'estat dels arbres.

Comprovació de la existència, de les característiques i dels continguts mínims exigibles dels cartells informatius a l'inici de cada recorregut.

Annex 2 Característiques tècniques i informació mínima exigible dels cartells informatius - Model de cartell informatiu -

A. Mides mínimes exigibles:

Independentment del tipus d'instal·lació, el cartell informatiu situat a l'inici del recorregut ha de ser de forma rectangular i ha de tenir, com a mínim, les mides següents:

1 m d'alçada.

1,20 m d'amplada.

B. Informació mínima exigible:

El cartell informatiu ha d'incloure, com a mínim, les informacions següents:

Nom de la instal·lació.

Dades de la propietat i de l'empresa instal·ladora.

Característiques generals del recorregut (tipus d'accés [lliure o no], desnivell, llargada del recorregut, orientació, alçada del cim, temps aproximat per fer el recorregut).

Descripció breu del recorregut fent constar les vies d'escapatòria, les dificultats segons els trams de la via, etc.

Relació del material i l'equipament mínims exigibles (casc, arnés, boga d'ancoratge amb dissipador, mosquetons de seguretat, calçat adequat).

Telèfon dels serveis d'urgència i salvament.

El cartell també ha d'incloure les consignes de seguretat que s'enumeren a continuació segons el model adjunt:

Consignes de seguretat

- No utilitzeu aquest itinerari si no teniu experiència a la muntanya.
- Abans de fer la via, consulteu el servei de meteorologia.
- Mantingueu-vos lligats al cable d'assegurança sistemàticament.
- Eviteu de progressar agrupats i procureu ser una sola persona entre dos punts d'ancoratge.
- No us desvieu mai de l'itinerari marcat.
- S'aconsella als debutants que utilitzin els serveis d'un professional.